

Offentlige finder ret og billig, forsaavidt det er i det Offentliges Tærv, at der gjøres et Anlæg, f. Ex. et Jernbaneanlæg eller Sligt. Eierne faaer ikke den fulde Sum, som han anseer sit Grundstykke for at være værd, men han faaer Erstatning efter et Skjøn af uvillige Mænd, det er altsaa et Offer, han nødes til at bringe. Nu er det ikke engang vor Forbring til Kobbersmedene, at de skulle bringe et Offer; thi de have ingen Ret hært, da Kobberføringens retten har existeret i 100 Aar, saa det er altsaa ingen Rettighed, der affordres dem, men det er en Ret, vi ville give dem, idet vi foreslaae lige Berettigelse med Kobberværkerne, saaledes at de ikke som nu ere affaarne fra at drive deres Erhverv i den Udstrækning, som det drives af Andre. Med Hensyn til de to Forslag, nemlig Regjeringens og Fleertallets, da troer jeg i Grunden kun, at den ærede Forsamling har Valget imellem eet af disse; thi jeg indseer ikke, at det Forslag, der foreligger fra et æret Medlem af Mindretallet, vil være antageligt, forsaavidt det gaaer ud paa at afskjøbe Brede Kobberværk dets Rettighed for den Summa, det maatte være værd efter Skjøn af uvillige Mænd; thi jeg anseer det høist sandsynligt, at disse uvillige Mænd ville staae Rettigheden langt høiere, end det Eierne nu er tilbøielig til at afhænde den for. Dersom den ærede Forsamling altsaa skulde komme til et andet Resultat end det, jeg her har anbefalet, vil jeg helst anbefale Regjeringens Forslag som det, ved hvilket vi blive mindst brøstholdne.

Med Hensyn til det af et æret Medlem stillede Forslag vil man efter mine Udtalelser kunne indsee, at Fleertallet i Udvalget heller ikke kan slutte sig dertil; forsaavidt man indgaaer paa Regjeringens Forslag, tager dette Endringsforslag yderligere Hensyn til Kobberværkernes Interesse, og forsaavidt man derfor skulde slutte sig til Regjeringens Forslag, vil man gjøre rettest i at antage Endringsforslaget; men vil man gaae den Vej, jeg har antydet, kan Endringsforslaget ikke komme i Betragtning. Forinden vi have tilladt os at forelægge det ærede Thing det af os stillede Forslag, have vi forviiset os om, at det vil blive modtaget af Regjeringen, og at Regjeringen antager,

at det tilfredsstillende vil udbyrne Forsskjellen og ordne dette Forhold, som saa ofte har været bragt frem for de forskjellige Forsamlinger. Forsaavidt Nogen af den ærede Forsamling vil bestride, hvad jeg har anført, og sige, at Kobberværkerne levere ikke deres Væver billigere og give ikke Mere for det gamle Metal, end Kobbersmedene, da vil jeg sige, at jeg har Grund til at antage, at Kobberværkerne ved den større Bedrift og den Overvægt, en Fabrik har overfor en Haandværker, kunne levere det billigere, men det er jo muligt, at de, der paa staae det Mødsatte, kunne have Ret, og at Kobbersmedene kunne levere deres Væver for samme Pris. Det Samme maa jeg sige med Hensyn til det gamle Metal; det er sandsynligt, at Fabrikerne, der kunne slaae det i Plader og anvende det strax, kunne betale Mere derfor, men jeg erkjender Muligheden af, at Kobbersmedene kunne give ligesaa Meget. Denne Mulighed, som jeg erkjender, sigter vort Lovforslag netop til at bringe frem og give Vægt; thi det lægger Veien bred og aaben for Kobberværkerne og Kobbersmedene og siger til dem: I kunne concurrere frit; den, der da bukker under, har man ingen Grund til at beklage, thi det gaaer ham som med enhver Handlende, at den, han ikke kan byde Spidsen, maa han vige for; er det Kobbersmedene, der bukke under, viser det, at vi have gjort Ret i, ikke at betage Værkerne Retten til Kobberføring, er det Værkerne, viser det, at de ikke fortjene, at man skulde udelukke Andre fra Retten til Omføring. Jeg maa fastholde som et Grundprincip, at den, der leverer de samme Væver billigst, er den meest berettigede Fabrikant og Sælger, og jeg troer ikke, vi bør offere det Almenes Interesse for en enkelt Klasse eller Stand. Med disse faa Ord skal jeg tillade mig at anbefale det af Fleertallet stillede Forslag, saaledes som det foreligger.

Sange: Der kan være forskjellig Mening om, hvorledes det hidtil bestaaende Forhold, at Eierne af de her i Landet værende Kobberværker ved de saakaldte Kobberførere lade deres Fabricata omføre og forhandle, bør ordnes, om ved at ophæve den dem tilkommende Rettighed eller ved at give Kobbersmedene en lig-